

Posudek oponenta diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studenta: Jana Brožová
Název práce: Proměny významu a role vzdělání ve společnosti
Vedoucí práce: doc. PhDr. Jaroslav Kořa
Oponent práce: doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 64 + literatura a přílohy
Počet stránek příloh: 2
Počet titulů v seznamu literatury: 18 titulů + elektr. zdroje

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

x			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

x			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

x			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

x			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

x			
---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

--	--	--	--

Naplnění cílů práce

x			
---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

x			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

x			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	x		
--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jaké posuny v pojmu vzdělání považujete za nejzásadnější za posledních několik desetiletí?
2. Jak byste tyto posuny hodnotila? Přikláníte se k názoru, že tyto posuny má smysl hodnotit, nebo se domníváte, že to smysl nemá, protože takové posuny jsou prostě nutným důsledkem určitých společenských změn.

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Diplomová práce Jany Brožové představuje rozsahem sice útlou, ale o to jasnější prezentaci proměn v pojetí vzdělání v průběhu vývoje moderní společnosti. Soustřeďuje se na možné definice pojmu vzdělání a na různé akcenty, které lze v tomto pojmu zachytit (materiální versus formální pojetí, informační, vzdělanostní společnost atd.). Cílem je zachytit, jak se pojem vzdělání vyvíjel a měnil v souvislosti se změnami ve společenské struktuře, dynamice a ideologii. Autorka pracuje se základními texty k problematice industriální a postindustriální společnosti (Bell), k historii a sociologii vědění (Burke) a vyrovnává se i se soudobými diskusemi a kritikami vzdělanostních konceptů vázaných na formalizovanou ideu celoživotního vzdělávání především pro účely získání kvalifikací a rekvalifikací (Schwanitz, Liessmann). Text se opírá i o reprezentativní české autory z oblasti společenské teorie (Keller, Šubrt) a pracuje též se statistickými daty z oblasti vztahů mezi vzděláním a pracovním uplatněním (Eurostat, MŠMT aj.).

V praktické části provedla autorka výzkumnou sondu v podobě rozhovorů zaměřených k otázkám a předpokladům, které vyplynuly z teoretické části (s odkazem na Kellerovy metafory vzdělání jako výtahu, chrámu a pojišťovny). Sonda zjišťovala především: „Jaký postoj zaujímají respondenti k předpokladu, že vzdělání negarantuje profesní vzestup a nezajistí odpovídající zaměstnání? A dále „Jaký postoj zaujímají respondenti k předpokladu, že vzdělání přestává pojišťovat a chránit před případnými sociálními riziky?“ (s. 44) Sonda je zpracována korektně a opatřena autorčinou reflexí.

K celkově zdařilé práci bych měl jen jednu malou a v zásadě ryze formální výhradu týkající se jedné formulace v Závěru. Vzhledem k omezenému vzorku výzkumné sondy bych nehovořil o „zjištění, že vzdělání v naší společnosti stále zaujímá přední příčky v hodnotovém žebříčku.“ Aby toto bylo skutečně potvrzeno, chtělo by to provést dalekosáhlé a jinak strukturované, komplexní empirické šetření. Proto bych možná doporučoval zůstat ve formátu ryze teoretické práce. Na druhou stranu provedená sonda je dobrou ilustrací toho, o čem teoretická část DP pojednává. Autorka také konstatuje, že její „výzkumná sonda si nenárokují žádné praktické využití do budoucna, spíše je logickým vyústěním teoretické části mé diplomové práce“. To je korektní závěr prokazující reflexi autorky o povaze a dosahu jí provedeného šetření.

Práce splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací, doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **výborně**

Datum, podpis: 15. května 2021